

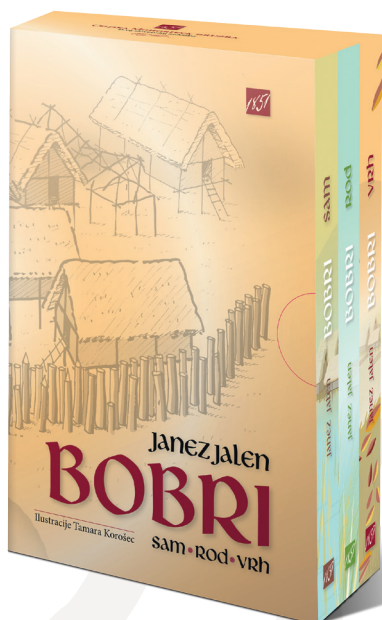

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

JANEZ JALEN, BOBRI – SAM, ROD, VRH

Podatki o knjigi

- Naslov: BOBRI – Sam, Rod, Vrh
- Avtor: Janez Jalen
- Uvodna beseda: dr. Anton Velušček
- Spremna beseda: prof. France Pibernik
- Ilustracije: Tamara Korošec
- Urednica: Alenka Veber
- Cena kompleta: 29 EUR
- Velikost: 135 mm x 210 mm
- Vezava: broširano
- Število strani: 256 (Sam), 248 (Rod) in 276 (Vrh)
- Število ilustracij: 10 (Sam), 12 (Rod) in 11 (Vrh)
- ISBN 978-961-278-265-8
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2016

Kontakt

uredništvo
T 01 244 36 70
urednistvo@celjska-mohorjeva.si

Iz življenja koliščarjev na Ljubljanskem barju

Trilogija Bobri (Sam, Rod in Vrh) pomeni tretji vrh Jalnove pripovedne ustvarjalnosti, saj je v njej pokazal izjemno vživitveno sposobnost, s katero je uspel upodobiti v zaokroženem ciklusu življenje davne rodovne skupnosti, hkrati je izoblikoval značilen pripovedni slog, ki je zajel vse ravni arhaičnega malega sveta nekdanjih koliščarjev, tako da so v Jalnovi epski različici dobili najpopolnejšo besedno upodobitev, kar jih je dala slovenska književnost.

To samosvoje Jalnovo pripovedno delo iz življenja davnih koliščarjev na Ljubljanskem barju je nastajalo v nekoliko nenavadnih okoliščinah, saj ga je pisal med italijansko okupacijo Ljubljanske pokrajine, torej v času, ko je bil povsem odrezan od domačih krajev, od rodne Gorenjske, ki so jo zasedle nemške okupacijske sile.

Delo si je zamislil v treh delih.

V prvem delu z naslovom *Sam* je predvsem v najširšem planu predstavil celovitost rodovnega življenja barjanskih koliščarjev, njihovo notranjo ureditev, njihove medsebojne odnose in verovanje. Toda gibalo celotnega dogajanja izhaja iz uporniške narave Ostrorogega Jelena, ki mu je oče po krivici kratil prvorodenstvo. Z izjemno samozavestno dejavnostjo in z jasnim ciljem si je rodovno pravico priboril sam, čeravno v spopadu s svojim očetom Brkatim Somom in polbratom Neokretnim Karpom. V svojih prizadevanjih je uspel, ko si je postavil svoje lastno kolišče in tam zaživel neodvisno življenje z Jezerno Rožo.

Drugi del z naslovom *Rod* pokaže uspešnost Ostrorogega Jelena, ki je počasi postajal vodilna rodovna oseba celotnega Velikega jezera in širil svojo posest na jezerna obrežja, vzpostavil pa tudi trgovske poti daleč po Savi navzdol, končno pa se z močnim spremstvom odpravil tudi do morja.

Tretji del *Vrh* zaključuje pripoved o Ostrorogem Jelenu in njegovem rodu, ki je sledil naglim družbenim razvojem, doživel srečanje z Argonavti, ki so se čez Barje pozneje prebili z ladjo vred do morja, sam pa se je preselil na Dravsko polje, tako da je glavnina rodu opustila nekdanja bivališča na Velikem jezeru in postopoma prevzela nov način življenja – ko so nekdanji koliščarji z izjemo nekaterih rokodelcev postali poljedelci.

O avtorju

Pisatelj in duhovnik Janez Jalen se je rodil 26. maja 1891 na Rodinah, umrl 22. aprila 1966 v Ljubnem. Po gimnaziji v Kranju je končal bogoslovje v Ljubljani. Med prvo svetovno vojno je bil mobiliziran v avstrijsko vojsko. Kot vojaški kurat je služboval v Gradcu oz. bližnjem vojaškem taborišču Lebring.

V začetnem obdobju pisateljavanja se je posvečal predvsem pisanju dram, ki prikazujejo podeželsko življenje v obdobju prve svetovne vojne. Tako je leta 1923 nastal *Dom*, nato *Srenja* (1924) in *Bratje* (1931). Kasneje se je preusmeril k pisanju proze, ki prav tako opisuje pretežno podeželsko življenje med realizmom in idiličnostjo. Njegova prva povest *Ovčar Marko* je sprva izhajala v listu *Mladika*, knjiga je izšla leto kasneje, 1929, leta 1958 pa je bila ponatisnjena kot prvi del *Vozarjev*. Jalnovo najbolj znano delo je povest o življenju koliščarjev na Ljubljanskem barju *Bobri*.

Odlomki iz knjige

Spomlad je razživila zemljo. Pred dobrimi tremi lunami so južni vetrovi razlomili nepregledno planjavo ledu na obsežnem jezeru v nešteto plošč. Zginile so gazi, ki so vezale med seboj posamezna kolišča, spajale otoke s celino in vodile vsevprek, po dolgem in počez, da se je videlo z razglednikov današnje Ljubljansko barje kakor velikanska, redko pletena mreža, pripeta z mogočnimi hrasti, visokimi jelkami in še z raznovrstnim drugim drevjem na obkrožujoči obod hribov in gora naokrog. (Sam, str. 11)

Brkati se je zagledal prek svetlikajoče se in z zarjo ožarjene vode na Ostrorogovo kolišče. Zadnje čase je bilo naraslo, da ni kar nič zaostajalo za koliščem Turovcev pod Plešivco. Še ne menjal bi ne. Jelenovo mostišče je vse novo, ono pod Plešivco, kateremu po smrti Tršatega Tura že nekaj let gospodari Urni Sulec, je pa že vse preperelo. Lahko je Ostrorogemu. Jezerna Roža mu je rodila enega otroka več, kakor je trikrat prstov na eni roki. In mu živi še sinov za vse prste na obeh rokah in troje deklet. (Rod, str. 13)

Ostrorogi Jelen je vstal, si nadel risov kožuh in vzela v roke sulico z novo bronasto ostjo. Sekira mu je pa že tako opletala ob bedru in bodalo je tičalo vedno za pasom. Stopil je pred vhod svoje kočice in obstal pod mogočnim rogovjem orjaškega jelena. Naj le vidijo tujci, da imajo opraviti z močnim in neustrašenim poglavarjem. Ostrorogi je postavil konec toporišča sulice na tla, levico pa je oprl v bok. Ponosno vzravnan je z namrščenimi obrvmi gledal na vrvež v dnu pristajnega mosta. (Vrh, str. 23)